

Σενάριο μαθήματος για τη διδασκαλία της πολυσημίας των λέξεων με τη χρήση ψηφιακών πηγών (εικόνων)

Βάια Σκρουμά ¹, Κοραλία Τρικαλιώτη², Δημήτριος Κοτσιφάκος³

¹Διευθύντρια 6^{ου} Γυμνασίου Αγ. Δημητρίου, vagiapikoula@hotmail.gr

²Τμήμα Πληροφορικής, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, koraliatrik@yahoo.gr

³Διευθυντής 1^{ου} Εργαστηριακού Κέντρου Αγίου Δημητρίου, dimkots@sch.gr

Περίληψη

Το παρόν διδακτικό σενάριο έχει διαμορφωθεί ώστε να παρουσιάσει μια καινοτόμο, σύγχρονη μορφή διδασκαλίας της Νεοελληνικής Γλώσσας της Γ' Γυμνασίου, με κυρίαρχο στόχο, οι μαθητές/τριες να κατανοήσουν βαθύτερα μέσα από σύγχρονες τεχνολογικές μεθόδους, την πολυσημία των λέξεων-εννοιών. Πιο συγκεκριμένα, θα δοθεί μια διδακτική πρόταση που περιλαμβάνει τη συνδημιουργία με τον διδάσκοντα-ουσα και τους μαθητές-τριες, ψηφιακών εικόνων από διάφορες μορφές τέχνης που υποστηρίζονται στο Web (Internet), τη συλλογή τους και τη σκόπιμη τοποθέτησή τους σε ψηφιακό αρχείο, με σκοπό να συνδυαστούν με το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας, «Πολυσημία των λέξεων», της Γ' Γυμνασίου Ενιαίου Λυκείου. Στην α' φάση του διδακτικού σεναρίου αφού επεξηγείται ο όρος «πολυσημία» των λέξεων, δίνονται λεκτικά παραδείγματα στους μαθητές-τριες (πχ. Φύλλο: φύλλο δένδρου, φύλλο τετραδίου-βιβλίου, φύλλο κρούστας, λεπτό σα φύλλο) και μετέπειτα δίνονται παραδείγματα από διάφορες μορφές τέχνης: γελοιογραφίες (πολιτικές, κοινωνικές) κόμικς (Αρκας): που χρησιμοποιούν τις λέξεις με τρόπο που δημιουργούν χιουμοριστικές καταστάσεις, θεατρικούς τίτλους (Κατάδικός μου, Κωμωδία της Ελένη Ράντου, 2014) κ.α.

Λέξεις-κλειδιά: Πολυσημία λέξεων, μελέτη ελληνικής γλώσσας, ψηφιακό διδακτικό μέσο, ψηφιακή εικόνα, ψηφιακότητα, καινοτόμος τρόπος διδασκαλίας.

Abstract

This teaching scenario has been designed to present an innovative, modern form of teaching the Modern Greek Language of the 3rd High School class, with the main goal for the students to understand more deeply, through modern technological methods, the polysemy of word concepts. More specifically, they will be given a teaching proposal that includes the co-creation with the teacher and the students of digital images from various forms of art supported on the Web (Internet), the gathering, and afterward their placement in a digital file, with to be combined with the course of the Modern Greek Language, "Polysymia of words", of the 3rd Gymnasium Class of High School. In the first phase of the teaching scenario, after the term "polysymia" of words is explained, verbal examples are given to the students (e.g. Leaf: tree leaf, notebook-book paper, crust leaf (pie), thin as a leaf: In Greek, there is a phrase that combines thin men- women with the leaf of a tree, and also, examples are given from various forms of art: caricatures (political, social) comics (Arkas): because they use words in a way that creates humorous situations, theatrical titles (My Convict= in Greek: My owned man, Comedy of Eleni Radou, 2014) etc.

Keywords: Polysemy of words, Greek language study, digital teaching tool, digital image, digitality, innovative way of teaching

Εισαγωγή

Οι σύγχρονες συνθήκες ζωής μέσα στην ταχύτατη εξέλιξη της τεχνολογίας, της επαυξημένης –εικονικής πραγματικότητας, του Artificial Intelligent (AI), η ψηφιοποίηση όλων των αρχειακών υλικών και η ραγδαία ανάπτυξη των νέων μορφωμάτων ζωής (αυτοματοποίηση σε κτίρια, πόλεις, καθημερινότητα, εργασία κοκ), δημιουργούν την αναγκαιότητα αναζήτησης νέων μορφών διδακτικής στην εκπαίδευση, οι οποίες θα συμβαδίζουν με τη ζωή & την πραγματικότητα των σύγχρονων εφήβων, που είναι αρκετά εξελιγμένοι και εξοικειωμένοι με την τεχνολογία. Ως και τούτου, η εκπαιδευτική κοινότητα θα είναι πιο αποτελεσματική στους στόχους της (η μετάδοση και η ουσιαστική εκμετάλλευση της γνώσης από τους μαθητές/τριες), «μιλώντας» στη γλώσσα τους και «πιάνοντας» τον παλμό τους. Ως τώρα, παρόλες τις προσπάθειες των εκπαιδευτικών να μετατρέψουν τα μαθήματα στην τάξη, σε ενδιαφέροντα θέματα και να κερδίσουν τους μαθητές/τριες, σε πολλές περιπτώσεις δεν έχει τόση επιτυχία, καθώς υπάρχει μια «απαρχαιωμένη» μέθοδος διδασκαλίας, με κύριο εργαλείο μετάδοσης της γνώσης το ίδιο το σχολικό εγχειρίδιο. Στην πραγματικότητα δεν υπάρχει τίποτα μεμπτό στο ίδιο το βιβλίο, για αυτό και προτείνεται στην παρούσα μελέτη, η προσθήκη ψηφιακών μέσων απόδοσης των νοημάτων, ως μια αναγκαία προσθήκη, που θα καταστήσει το μάθημα πιο ενδιαφέρον, ζωντανό και γεμάτο χρώμα, καθώς θα συμπεριλάβει ψηφιακό υλικό από κόμικς, πίνακες ζωγραφικής και νέες ψηφιακές εικόνες, δημιουργημένες με δωρεάν λογισμικό AI (ελεύθερη πρόσβαση στον διαδικτυακό ιστότοπο).

Με την προσθήκη στο παρόν διδακτικό σενάριο και τη συνακόλουθη ένταξη των ψηφιακών εικόνων μέσα σε αυτό από διάφορες μορφές τέχνης, όπως τα κόμικς, οι γελοιογραφίες, οι ψηφιακές εικόνες- κολάζ με τίτλους φτιαγμένους ειδικά για να δημιουργήσουν εντύπωση (κάνοντας χρήση τη μεταφορική χρήση της γλώσσας) ή επεκτείνοντας το νόημά τους, με έναν κύριο στόχο. Η ανάπτυξη ενδιαφέροντος των μαθητών/τριών για το συγκεκριμένο μάθημα, η καλύτερη και αποτελεσματικότερη πρόσληψη των διαφορετικών νοημάτων των λέξεων- φράσεων και τέλος, η κινητοποίηση της δημιουργικότητας των ίδιων των μαθητών/τριών, ώστε να υλοποιήσουν τις δικές τους ψηφιακές συλλογές με εικόνες και ψηφιακό υλικό, συνδυάζοντας τις γλωσσικές γνώσεις, που προσλήφθηκαν στο ίδιο το μάθημα.

1. Σχεδιαστική ταυτότητα – Ανάπτυξη σεναρίου

Το παρόν σενάριο μπορεί να διεξαχθεί μέσα σε μια διδακτική ώρα, καθώς η θεωρία που είναι απαραίτητη να προηγηθεί σχετικά με την πολυσημία των λέξεων, είναι μικρή και απλή σε κατανόηση (παραθέτουμε από το σχολικό εγχειρίδιο):

Μια γλώσσα δεν ξεχωρίζει μόνο κατά τους τρόπους που τη μιλούν, με τις ιδιωματικές της παραλλαγές και ποικιλίες, με τα ιδιώματά της και τις διαλέκτους της. Και μέσα στον ίδιο τόπο παρουσιάζει κανονικά μικροδιαφορές λεξιλογικές, προπάντων κατά τα κοινωνικά στρώματα και τους επαγγελματικούς κύκλους που τη μεταχειρίζονται. Συνανήκουν αυτές στην κοινή γλώσσα και αντιστοιχούν στην κοινωνική και επαγγελματική κατανομή και ειδίκευση της κοινωνίας. Μια λέξη, το φύλλο λ.χ., έχει άλλη σημασία κύρια, που πρωτοέρχεται στο νου για ένα βοτανικό, έναν έμπορο χαρτιού, άλλη για ένα ζαχαροπλάστη, ένα χαρτοπαίκτη, για ένα μαραγκό, για έναν εκδότη εφημερίδας. Η ποικιλία αυτή της σημασίας δε μας εμποδίζει βέβαια να καταλαβαίνομαστε στην καθημερινή ζωή, επειδή από το είδος και το θέμα της ομιλίας ή

και από τα γύρω περιστατικά πάει ο νους του ακροατή σ' εκείνο που εννοεί ο συνομιλητής του: «Θα πάρει ο αέρας από το τραπέζι το φύλλο με τις σημειώσεις μου».

Μανόλης Τριανταφυλλίδης, Επιλογή από το έργο του, επιμέλεια Ξ. Α. Κοκόλης, ΑΠΘ, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη, 1982»

Ακολουθούν παραδείγματα από κείμενα (Κείμενο 7, Δύο γλώσσες σ' ένα μυαλό, Περ. «Ερευνητές», εφημ. Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 2002), σκίτσα, ασκήσεις υπό μορφή ερωτήσεων, και εικόνες από διαφημίσεις που έχουν κυκλοφορήσει στον Τύπο. Ένα άλλο σημείο που αναπτύσσει το σχολικό εγχειρίδιο, για να μεταδώσει εκτενέστερα το φαινόμενο της πολυσημίας των λέξεων, είναι η αναφορά στην επιστημονική ορολογία, (φυσικές επιστήμες, ιατρική), όπου λέξεις της καθημερινότητάς μας, αποκτούν τελείως άλλη νοηματοδότηση, όσον αφορά την ορολογία τους, π.χ. ο όρος ταχύτητα, στη φυσική είναι ένα μέγεθος και δεν έχει την ίδια έννοια με αυτή της γλώσσας μας. Καθώς, ο επιστημονικός λόγος αντλεί λέξεις από την κοινή χρήση και τους προσδίδει ιδιαίτερο περιεχόμενο.

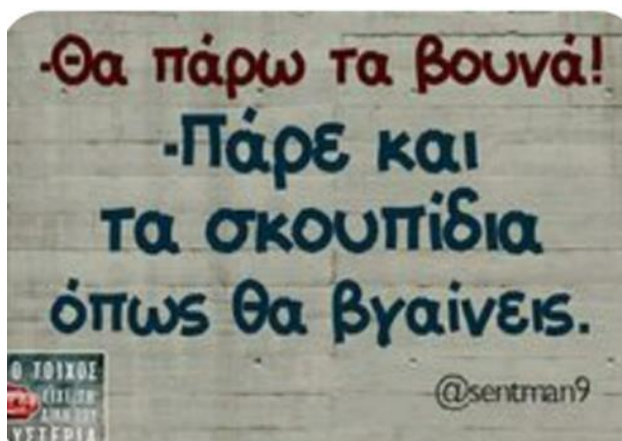
Αφού ολοκληρωθεί αυτό το κομμάτι, εμείς προτείνουμε την επίδειξη πολλών παραδειγμάτων, αντλημένα από το Διαδίκτυο, που καλύπτουν πολλές και διαφορετικές εκφάνσεις έκφρασης, ώστε να αποδειχθεί, ότι το φαινόμενο της πολυσημίας των λέξεων, βρίσκει την εφαρμογή του σε τομείς που κεντρίζουν το ενδιαφέρον των μαθητών-τριών και είναι από την Τέχνη (θέατρο, ελληνικές σειρές, διαφημίσεις στον Τύπο, στην τηλεόραση) ή σε σκίτσα πχ. Αρκάς. Προϋπόθεση είναι να τα έχουμε ήδη συλλέξει και να τα παρουσιάσουμε για να συζητηθούν και να σημειωθούν ενδεχόμενες αντιδράσεις των μαθητών, καθώς, ίσως να μην περιμένουν να δουν σε μια διδακτική σχολική ώρα, ανάλογη θεματολογία. Όταν ολοκληρωθεί η συγκεκριμένη διαδικασία, το τελικό σημείο του σεναρίου, είναι να ζητηθεί από τους μαθητές-τριες να προσκομίσουν την επόμενη φορά, αντίστοιχα παραδείγματα και για να εντείνουμε το ενδιαφέρον τους, προτείνεται να δοθεί 1^ο βραβείο, στο πιο επιτυχημένο (με βάση τη μεταξύ τους ψηφοφορία) από όλα!

2. Η παρουσίαση των παραδειγμάτων (ψηφιακό υλικό)

Εικόνα 1: Διαδικτυακή ανάρτηση στο «Ο τοίχος είχε την δική του υστερία»

Στην Εικόνα 1, παρατηρούμε την πολυσημία της λέξεως καφέ, όπου στην 1^η περίπτωση είναι το ρόφημα, ενώ στη 2^η είναι το χρώμα. Η ασυνεννοησία μεταξύ των συνομιλητών, δημιουργεί μια χιουμοριστική διάθεση.

Εικόνα 2: Διαδικτυακή ανάρτηση στο «Ο τοίχος είχε την δική του υστερία»

Πάλι κάτι αντίστοιχο, η λέξη παίρνω στη μια περίπτωση χρησιμοποιείται μέσα σε μια φράση που σημαίνει, θα σηκωθώ να φύγω και συγχέεται εδώ με το ρήμα στην ουσιαστική του έννοια, παίρνω τα σκουπίδια (Εικόνα 2). Να τονίσουμε σε αυτή την ανάρτηση, υπάρχει η διάθεση της ειρωνείας.

Εικόνα 3: Διαδικτυακή ανάρτηση στο «Ο τοίχος είχε την δική του υστερία»

Στην Εικόνα 3 το ρήμα «χάνω», μπορεί να χρησιμοποιηθεί διττά και να σημαίνει κάτι τελείως διαφορετικό. Στην 1^η περίπτωση είναι η έννοια του αδυνατίζω (χάνω κιλά), ενώ στη 2^η, χάνω στη διαδικασία μιας αντιπαράθεσης- «μάχης». Διακρίνουμε μια χιουμοριστική διάθεση, που δημιουργείται από τη διαφορετική νοηματική χρήση!

Θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η πηγή Hysteria.gr «Ο ΤΟΙΧΟΣ ΕΙΧΕ ΤΗ ΔΙΚΗ ΤΟΥ ΥΣΤΕΡΙΑ», είναι εξαιρετικά δημοφιλής στα κοινωνικά δίκτυα (Social Media, όπως Facebook, Instagram, Tik Tok), όπου οι μαθητές/-τριες σε αυτές τις ηλικίες, τις χρησιμοποιούν κατά κόρον. Αυτό το γεγονός, δίνει το προβάδισμα στο συναίσθημα της ευχάριστης έκπληξης των μαθητών-τριών, που κατά ένα μεγάλο ποσοστό θα νιώσουν οικειότητα με το περιεχόμενο της συγκεκριμένης διδασκαλίας.

Εικόνα 4: Πρώτο χιουμοριστικό σκίτσο του Αρκά

Η συγκεκριμένη πολιτική γελοιογραφία του Αρκά (Εικόνα 4), καταδεικνύει το επίπεδο των πολιτικών αρχηγών και αποδίδεται μέσα από το χιουμοριστικό μπέρδεμα των εννοιών: τετράποδα (ζώα) με το έπιπλο καρέκλα, που εξίσου διαθέτει τέσσερα πόδια.

Εικόνα 5: Δεύτερο χιουμοριστικό σκίτσο του Αρκά

Στην Εικόνα 5, στο συγκεκριμένο σκίτσο του Αρκά, όπως και σε προηγούμενα παραδείγματα συναντάμε την πολυσημία του ρήματος «παίρνω». «Παίρνω τηλέφωνο» - «σε παίρνει ο Χάρος» με την σημασία του «αποβιώνεις». Εδώ πρόκειται για το χιουμοριστικό της υπόθεσης, που είναι μια μακάβρια κλήση.

Εικόνα 6: Τρίτο χιουμοριστικό σκίτσο του Αρκά

Στο σκίτσο της Εικόνας 6 υπάρχουν δύο λέξεις που αναδεικνύουν την πολυσημία τους: διακρίνουμε το ρήμα «βρίσκω», «πώς βρήκατε το φαγητό σας; (αν ήταν καλό...)», και, «βρίσκω (γνωρίζω)» το ταίρι μου. Επίσης, η λέξη κότα με την κυριολεκτική της σημασία, το μαγειρεμένο (εδώ) πουλερικό και η «κότα»- κυρία που συνοδεύει τον ερωτηθέντα κύριο. Όλα τα σκίτσα του Αρκά (Arkaz.gr) αναρτώνται κατά καιρούς στα Μέσα Μαζικής δικτύωσης (Social Media), στον έντυπο και ψηφιακό τύπο και είναι εξαιρετικά δημοφιλείς στους κύκλους της νεολαίας.

Εικόνα 7: Αφίσα της θεατρικής παράστασης «Ο κατάδικός μου» της Ελένης Ράντου

«Ο κατάδικός μου», 2014 της Ελένης Ράντου, είναι μια θεατρική παράσταση, η οποία παιζόταν στο θέατρο επί επτά συναπτά έτη και λόγω της επιτυχίας της, μεταφέρθηκε στις

κινηματογραφικές αίθουσες, λίγα χρόνια αργότερα. Η λέξη στην οποία εστιάζουμε είναι ο κατάδικος, ο οποίος και μέσα στην ταινία- θεατρική παράσταση, έχει αυτόν τον δίσημο ρόλο. Είναι κατάδικος (πρώην καταδικασμένος σε ποινή φυλάκισης) ερωτεύεται με την πρωταγωνίστρια και γίνεται ο κατάδικός της «(ολοδίκός της)» – έννοια της κτητικής ανωνυμίας.

Εικόνα 8: Αφίσα της θεατρικής παράστασης «Πεθαίνω για σένα» της Ελένης Ράντου

Η κωμωδία της Ελένης Ράντου «Πεθαίνω για σένα» είναι μια παρόμοια περίπτωση πολυσημίας της λέξης (εδώ) «πεθαίνω». Η συγκεκριμένη λέξη χρησιμοποιείται και με την κυριολεκτική του έννοια, καθώς στο σενάριο, ο πρωταγωνιστής, παραλίγο να πεθάνει από τη θανατηφόρο οδήγηση της ηρωίδας, με την οποία ακολούθως ερωτεύεται και ζει τη 2^η σημασία της λέξης, με την έννοια της συναισθηματικής υπερφόρτωσης (σε τέτοιο βαθμό αγάπης, που φτάνει το όριο του θανάτου). Ας σημειωθεί σε αυτό το σημείο, ότι η μουσική

της ταινίας, είναι το ομώνυμο τραγούδι του Λαυρέντη Μαχαιρίτσα με στίχους, που προσδιορίζουν και τις δύο έννοιες του ρήματος. Επίσης, δε μπορεί να μην αναφερθεί η «επική» φράση της ταινίας, με το χαρακτηριστικό της πολυσημίας των ρημάτων (ζω-πεθαίνω): *“Σημασία δεν έχει για ποιόν πεθαίνεις, αλλά για ποιόν ζεις!”*

Τέλος, θα αναφερθούμε σε δύο παραδείγματα ψηφιακών εικόνων (Τρικαλιώτη, Κοτσιφάκος, 2024) κατασκευασμένες με την εφαρμογή Τεχνητής Νοημοσύνης (Artificial Intelligence), CrAIyon V3, με βάση τις έννοιες ενός κλασικού μεγάλου νομπελίστα ποιητή του Οδυσσέα Ελύτη (Vitti, 2000). Η ραγδαία ταχύτητα με την οποία έχει εισχωρήσει η Τ.Ν. στις ζωές όλων, αλλά και στην εκπαιδευτική διαδικασία (Λειβαδάς, 2023), μας ώθησε σε αυτήν την επιλογή – δημιουργία ψηφιακών εικόνων με μια εφαρμογή Generated εικόνων, για να δείξουμε την πολυσημία δυο ποιητικών υπερρεαλιστικών εννοιών (Μάνου, 2023).

Νεφελόπαρτη ώρα= η ώρα που είναι κυριευμένη από τα σύννεφα, η ώρα της ονειροπόλησης, the time overrun by clouds, daydreaming time.

Εικόνα 9: Κατασκευή εικόνας με εργαλεία Τεχνητής Νοημοσύνης της φράσης «Νεφελόπαρτη ώρα»

Εικόνα 10: Κατασκευή εικόνας με εργαλεία Τεχνητής Νοημοσύνης της φράσης «Ονειροτόκος Ελλάς»

Πρόκειται για τη Νεφελόπαρτη ώρα, την ώρα που εδώ της δίνεται ο επιθετικός χαρακτηρισμός αυτής που συνοδεύεται από σύννεφα. Αυτή η σύνθετη λέξη, είναι δημιουργημένη για τις ποιητικές ανάγκες, η ώρα της ονειροπόλησης, ξεφεύγει από την έννοια του νεοελληνικού λεξικού, ώρα (η), όνομα ουσιαστικό. Όπως και η Ονειροτόκος Ελλάδα, αυτή που γεννάει τα όνειρα. Συναντάμε την πολυσημία των εννοιών στο ρήμα γεννώ, που είθισται να εννοούμε τη γέννηση – αναπαραγωγή των έμβιων όντων και όχι τα όνειρα. Εδώ εννοεί ότι η Ελλάδα είναι η χώρα που ενέπνευσε ιδέες και συνακόλουθα δημιούργησε όνειρα.

3. Αξιολόγηση – Συμπεράσματα από την εφαρμογή του διδακτικού σεναρίου – Μελλοντικές δράσεις

Το παρόν σενάριο δοκιμάστηκε πιλοτικά σε τάξεις του 6^{ου} Γυμνασίου Αγίου Δημητρίου τη σχολική περίοδο 2023-2024, στα πλαίσια των εκδηλώσεων για την Ελληνική Γλώσσα (Εικόνα 11).

Εικόνα 11: Πιλοτική εφαρμογή της διδασκαλίας του σεναρίου στο 6^ο Γυμνάσιο Αγίου Δημητρίου τη σχολική περίοδο 2023-2024

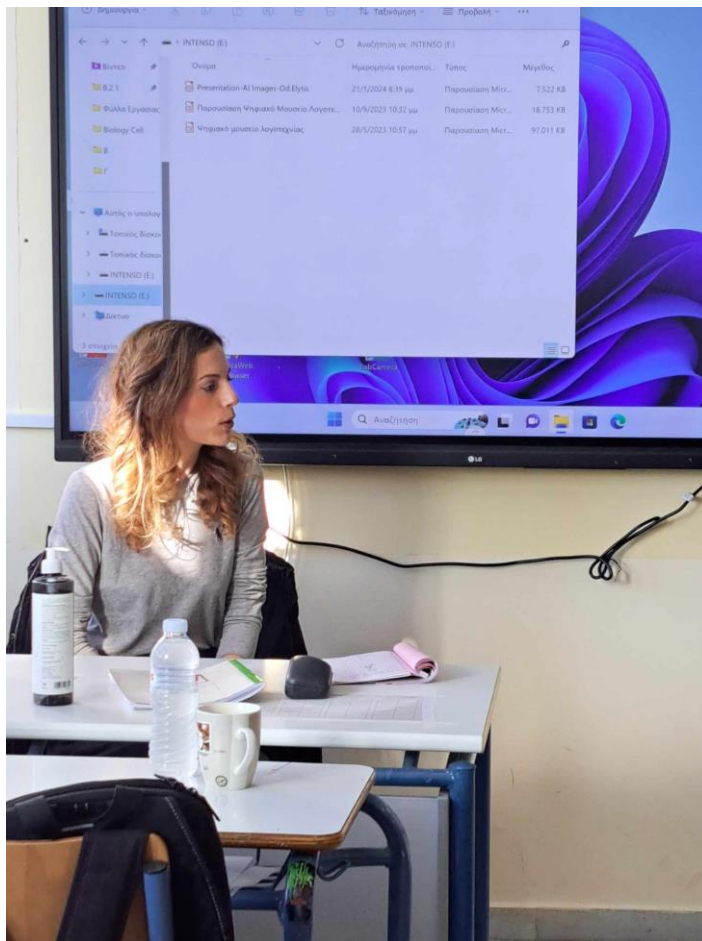
Το συγκεκριμένο σενάριο αποτέλεσε μια διδακτική πρόταση η οποία δοκιμάστηκε πιλοτικά σε πραγματικό κοινό μαθητών-τριών του 6ου Γυμνασίου Αγίου Δημητρίου. Από την πρώτη αξιολόγηση προέκυψε ότι εφαρμόζοντας το στην πράξη, επιτυγχάνεται ουσιαστική βοήθεια στη γνωσιακή διαδικασία των μαθητών-τριών της Γ' τάξεως του Γυμνασίου. Ο σκοπός του συγκεκριμένου διδακτικού σεναρίου ήταν να αποδειχτεί ότι μέσα σε πολλές και διαφορετικές πηγές, υπάρχουν υπαρκτά παραδείγματα της πολυσημίας των λέξεων και παίρνουν εξίσου διαφορετικές μορφές, ανάλογα το μέσο (Εικόνα 12).

Εικόνα 12: Πιλοτική εφαρμογή της διδασκαλίας του σεναρίου στο 6^ο Γυμνάσιο Αγίου Δημητρίου τη σχολική περίοδο 2023-2024

Έχοντας ως βάση μας αυτό το γεγονός, οι διδακτικοί μας στόχοι οι οποίοι επιτεύχθηκαν στο συγκεκριμένο σενάριο ήταν οι ακόλουθοι:

- ✓ Καλύτερη κατανόηση του γλωσσικού φαινομένου
- ✓ Δημιουργία ευχάριστου, χιουμοριστικού κλίματος. Σύμφωνα με την Δέσποινα Παπαδοπούλου, το χιούμορ έχει επιδράσεις στη βιολογική, την κοινωνική και την ψυχολογική κατάσταση του ατόμου. Όταν χρησιμοποιηθεί με τον κατάλληλο τρόπο, την κατάλληλη χρονική στιγμή, με τη σωστή "δόση" και λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες των μαθητών. Κι αυτή είναι σαφώς, η θετική επίδραση που ασκεί έμμεσα στη μαθησιακή διαδικασία, αφού προκαλεί το ενδιαφέρον των μαθητών, ενδυναμώνει την επικοινωνιακή σχέση εκπαιδευτή-μαθητή και βελτιώνει το παιδαγωγικό κλίμα στη τάξη (Παπαδοπούλου, 2020).
- ✓ Περισσότερες πιθανότητες οι μαθητές/-τριες να θυμούνται το μάθημα λόγω εικόνων & πέρα από το αυστηρό κομμάτι του μαθήματος (Χρονοπούλου, 2014).
- ✓ Το μάθημα συμβαδίζει με την έντονη εποχή Τεχνολογίας & Ψηφιακότητας που ζούμε (Κοφτερός, 2023)
- ✓ Έντονη και ζωηρή συμμετοχή των μαθητών-τριών στην εκπαιδευτική διαδικασία, λόγω θεματικών, συμβατών με την καθημερινότητά τους τους ως έφηβοι-ες.

Εικόνα 13: Πιλοτική εφαρμογή της διδασκαλίας του σεναρίου στο 6^ο Γυμνάσιο Αγίου Δημητρίου τη σχολική περίοδο 2023-2024

Ως προς τα μελλοντικά έργα και λόγω της θεματικής του το σενάριο μπορεί να εξελιχθεί και να «αγκαλιάσει» ακόμα περισσότερα παραδείγματα, όχι μόνο στο φαινόμενο της πολυσημίας των λέξεων, αλλά να επεκταθεί και σε άλλα γλωσσικά και όχι μόνο, φαινόμενα.

Εικόνα 14: Πιλοτική εφαρμογή της διδασκαλίας του σεναρίου στο 6^ο Γυμνάσιο Αγίου Δημητρίου τη σχολική περίοδο 2023-2024

Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι η διδασκαλία της λογοτεχνίας, σχετικά με τους εκφραστικούς τρόπους, και τη σημασία των ποιητικών λέξεων/ φαινομένων κοκ. Ως προς την εφαρμοζόμενη μεθοδολογία των μελλοντικών ερευνών θα πρέπει να θεωρηθεί δεδομένο ότι τέτοιας εμβέλειας και τέτοιας ποιότητας έρευνες απαιτούν την άμεση πρόσβαση στην πραγματικότητα των σχολικών μονάδων, και σε κάθε περίπτωση απαιτούν ένα στιβαρό δίκτυο συνεργασιών ανάμεσα στους διδάσκοντες. Τέλος θα πρέπει να γίνει αναφορά ότι η συγκεκριμένη έρευνα είναι μια έρευνα στις «πηγές» και την πραγματικότητα των φαινομένων που εξετάζει, καθώς αφορά τις άμεσες και πραγματικές συνθήκες ζωής, σπουδής και μάθησης των μαθητών/-τριών, δηλαδή την κατευθείαν μελέτη της πραγματικής ζωής στην

κοινότητα μάθησης (Κοτσιφάκος, 2024). Ως προς τις μελλοντικές δράσεις αφενός προέχει η ποιοτική και ποσοτική στάθμιση των μεταβλητών του σεναρίου στο ειδικό υποσύνολο σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας, και αφετέρου, η διεπιστημονική σύγκλιση των γλωσσικών φαινομένων μέσα από ένα δίκτυο συνεργασιών και ειδικοτήτων και εκτός του σχολείου, όπως, μη περιοριστικά, με ερευνητές/-τριες, δημιουργούς, Κέντρα Μελετών της Γλώσσας, Πανεπιστήμια κ.λπ. (Εικόνα 14).

Acknowledgment

This work has been partly supported by COSMOTE under a PEDION24 grant. (University of Piraeus Research Center).

Βιβλιογραφία

Vitti, M. (2000). *Οδυσσέας Ελύτης*, Αθήνα: εκδ. Κριτική. Ερμης.

Κοτσιφάκος, Δ., (2024). Μονογραφία επαγγέλματος: μελέτη περίπτωσης - πρόταση επιστημονικής μεθοδολογίας για την οργάνωση των ακαδημαϊκών εργασιών, *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής - Προσανατολισμού*, τεύχος 135-136, 2024, σσ. 25-40, αν/ση 31/8/2024 από Αθήνα: εκδ. Πεδίο, ISSN 1105-2449.

<https://www.elesyp.gr/index.php/component/jdownloads/send/2-ilektronika-teyxi/75->

Κοφτερός, Α. (2023). *Τεχνητή Νοημοσύνη: Διδασκαλία & Μάθηση με ΤΝ*, Εισαγωγικός Οδηγός για χρήση ΤΝ στην εκπαίδευση. Λευκωσία.

Λειβαδάς, Κ. (2023). *Εξέλιξη και Τεχνητή Νοημοσύνη*. (Α. Αλέξανδρος, Επιμ.) Αθήνα: Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο.

Μάνου, Θ. (2023). *Ψηφιακές ιστορίες στην επικοινωνία και την εκπαίδευση. Δημιουργία ψηφιακής ιστορίας για την ανάδειξη θεμάτων δημοσίου ενδιαφέροντος (περιβαλλοντικό θέμα)*. Ανάκτηση από DSpace: <http://dspace.uowm.gr/xmlui/handle/123456789/3369>

Παπαδοπούλου, Δ. (2020). Το χιούμορ ως εκπαιδευτικό εργαλείο κατά τη μαθησιακή διδασκαλία. *Επιστημονικά Χρονικά*, 25ος(3).

Τρικαλιώτη, Κ., Κοτσιφάκος, Δ. (2024). *Εφαρμογές Τεχνητής Νοημοσύνης για τη διδασκαλία της Νεοελληνικής Ποίησης*, στο 2ο Διαδικτυακό Συνέδριο «Σύγχρονες πρακτικές στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας», 26-28 / 1/ 2024, video παρουσίασης: <https://www.youtube.com/watch?v=s7XllqIG0C8> χρόνος 9: 10: 29, από την έναρξη του video, ανάκτηση 31/8/2024

Χρονοπούλου, Γ. (2016). Η αξιοποίηση της εικόνας στη διδασκαλία της λογοτεχνίας. *MENTOPAS, Περιοδικό Επιστημονικών και Εκπαιδευτικών Ερευνών του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής*, Τεύχος 14, σσ. 51-65, ανακ. 31/8/2024 από https://www.iep.edu.gr/library/images/uploads/psifiako_yliko/mentoras/issue14/Mentor1.pdf ISSN 2529-1211.